

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvánter. papíra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.Kiadó és lapfelfelügyelő:
STRAUSZ SANDOR.

Cirill-apostolok.

Napirenden kell tartanunk a kérdést, mert ezzel kapcsolatosan állandóan foglalkozni kell nemcsak azokkal a veszedelmekkel, melyek a magyarság ügyét Muraközön fenyegetik, hanem azokkal az eszközökkel és módokkal is, melyekkel a magyarság ügyét a felszítgeten megerősíteni tudjuk.

A veszedelmet két kategóriába sorolhatjuk. Az első már megszűnt fenyegetni. T. i. a direkt külső beavatkozás esődtől mondott. Még emlékezhetünk a röpiratokra, újságokra stb., melyeket a nép közt a szomszédoktól állandóan terjesztettek. Még emlékezhetünk a vásár- és ünnepnap délutáni biciklis kirándulásokra, mely alkalmakkor a falvakon végig száguldozó horvát lovakok magyargyalázó és izgalgó nyomtatványait az utcákon szétszórták.

Ezek a kísérletek nem váltak be. A jozan muraközi nép részben kinevelte a karikázó alakokat, részben meg sem érte, hogy azok az iratok magában mit foglalnak.

Annál nagyobb mértékben fenyeget azonban a beavatkozásnak a másik formája. Mert ennek a gyökerei nem a Drávan túl, hanem magyar földön vannak. Nem látszik ugyan a veszedelem oly nagyarányúnak, mert nem oly lármás; de azért, mert mozgatói itt vannak, közöttünk élnek s az akció érdekében lassan, titokban dolgoznak: annál komolyabb. Munkájuk a szó munkájához hasonlít, mely a magyarság életfaját szüntelenül őrli s azzal, hogy a gyermekek szállításával állandó veszélyeséget okoz, a magyar ügyet gyökerében támadja meg.

Modern történet.

Írta: Revész Gyula.

Aladár ur éppen unatkozott, mikor olvasta, hogy Ármán urnak eltűnt a felesége. Automobilba ült és a főkapitánysághoz sietett.

— Egy kéresem van — mondotta a főkapitánynak.

— Parancsoljon, gróf ur.
— A bankárné eltűnését bizza rám.
— Érdeklő?
— Nagyon.

— Helyes. Mint önkéntes detektív nyomozza ki. Mindenekelőtt az eltűnt asszony budorájában tartott szemlélt.

Kiforgatta a szekrényeket, de egyetlen olyan levélre sem bukkant, amely utbaigazította volna. Végre, amikor már abba akarta hagyni a kutatást, talált valamit: egy bonbon-dobozt. Kinyitotta s a cukorkák alatt egy csomó kártyára bukkant.

— Hohó, ez jelent valamit!
Nézegette a kártyát, de óvatosan, nehogy megváltoztassa a sorrendjét. Feltűnt neki, hogy csak makk, zöld és tőkészin van a csomagban, ellenben piros egy sincs. Meg azután az is különös, hogy pl. a makk-hetesből hét és alsóhál nyolc darab volt, továbbá tők 8-as és felső is volt 3—3 darab. Rögön arra gondolt, hogy ez a csomó kártya helyes nyomra vezet. Megolvasta, ötvenhét kártya volt.

Csöngöttet és zsebre tette a kártyát. A ház ura maga sietett be.

Eddig közleményeinkben már rámutattunk a Cirill-apostolokra, azokra a magukról megfeledkezett lelkesekre, akik ahelyett, hogy békében maradnának, a nép lelkébe konkolyt hintenek, a nép lelki harmoniáját megzavarják, a nép között elégedetlenséget lámszjanak s a horvát bálványok a nép szeméi elé való állításával a magyar nimbuszt megtépik s a magyar hazához való ragaszkodást a muraközi nép szívében megingatják.

Erre a Naše Pravice, meg a Hrvatska Istina hiába vállalkoznak. Ezt a hátadatlan munkát csak olyanok végezhetik sikeresen, kik a nép körében élnek, s kik ép azért, mert a néppel állandó kapcsolatban vannak, sikerekre mutathatnak.

Ezt a veszedelmet leicsinyelni nem lehet s az annál imminensebb, minél zavarlatanabbul munkálkodhatnak s minél kevesebb ellenállásra találkoznak részünkről.

Gondoskodunk kell tehát azokról az eszközökről, amelyekkel aknamunkájuk ellen a harcot felvegyük.

Azzal, hogy minden vagyunk s a Cirill-apostolokat leleplezzük, csak negatív eredményeket érhetünk el. Esetleg korlátot szabhatunk hazafiatlan cselekedeteiknek, vagy mérsékeltebb munkára kényszerítjük őket. Ezzel azonban gyökeresen még nem segítünk a bajon.

Hogy Muraköz a hazafias nemzetségi területek típusává lehetett, azt eddig jóformán a vétellenek közömböshettük. Annak tudniillik, hogy horvát középirtokosaink soha sem voltak s hogy a földirtokosok, ügyvédek, orvosok, jegyzők, tanítók s egyéb közhivatalnokaink egytől-egyig magyarul éreznek.

— Nos? — kérdezte a bankár.
— Egy-két kérdésemre szíveskedjék felelni. Szereti Önagysága a bonbot?

— Nagyon, minden két-három napon küldött neki a cukrásza.

— Ki rendezte?
— A titkárom.

— Beszélhetnék vele?
— Nem. Kiadtam az utját a múlt héten.

Roppant hanyag fiatalember volt.
— A névét kérem.

— Knapp Dezső.
— Köszönöm. Most még egy kérdést. Szokott-e Önagysága kártyázni?

— Női társaságban.
— Tartott-e kártyát?

— Nem. Az én szobámban van két csomag.
— Kérem, nézze meg, hogy meg vannak-e még?

A bankár csodálkozott a kérelmen, de azért kiment. Csakhamar vissza is tért a két csomag kártyával.

— Tehát nem hiányzik. Köszönöm, most már mindent tudok.

A gróf eltávozott s magára hagyta az álmélkodó bankárt.

Aladár gróf hazasietett s bezárkózott szobájába. Most már annyit tudott, hogy a bankárné nem érte szerencsétlenség, sem pedig erőszakkal el nem hurcolták. Sőt majdnem bizonyos, hogy a kedve se az a bizonyos Knapp Dezső. S mindent az ötvenhétlevélű kártya árulta el.

a makk hetes i zöld hetes r tők hetes
b makk nyolcas j zöld nyolcas s tők nyolcas
c makk kilences k zöld kilences t tők kilences
d makk tízes l zöld tízes u tők tízes
e makk alós m zöld alós v tők alós
f makk felső n zöld felső x tők felső
g makk király o zöld király y tők király
h makk dísző p zöld dísző z tők dísző

Most már megértette, miért nincs a bankárné kártyájában piros szín. Mert az abc mátrix a három első színből is.

Ennek a kulcsnak az alapján próbálta megfejteni az ötvenhétlevélű kártyacsomót. Hátulról kezdte, mert sejtette, hogy a titkos levél vége aláírás. A kártya fedőlapja zöld király; ez az abc-ben o betűt jelent; a következő lap tők felső; ez z betű; aztán a makk dísző következett, vagyis e betű, majd a makk tízes, ami d betűnek felel meg. Most leírta ezt a négy betűt: dezo.

— Győzelem! kiáltott fel. — Kettős betűk nincsenek a titkos írásban, sem pedig ékecs vagy í a dezo anyit, mint Dezső, tehát a titkárt ur írta, a Don Juan.

Most már könnyen megfejtette a levelet. Egy fél óra alatt elkészült a következő megfejtéssel:

A papok ellen — egy-két kivétellel — sem lehetett eddig panaszunk, hiszen Horvát Rezső dr. is kitakad ellenök. Ily körülmények között idegen mesterkedések nálunk sikerre nem vezethettek. Muraköz népe magánérelmélmű maradt, mert természetes vezetői őket így nevelették.

Megváltozik azonban a helyzet azonnal, ha horvátérelmélmű ügyvédek, orvosok stb. kapunk. Ezek, mint független emberek, versenyre fognak kelni a nép vezetésében. S mert munkájukban láradhatatlanok lesznek s elsősorban missziójuknak fognak élni, mint a nép nyelvén beszélni tudó intelligens, hangadó egyének vezedelmes konkurrensai lesznek a mostani vezetőknek. Muraköz népe meg fog változni, mert a horvát agitátorok gondoskodni fognak róla.

Ép ezért pozitív munkára kell vállalkozni. Abban a kényelemben már nem maradhatunk, ahogy eddig éltünk. Fel kell vennünk a harcot, hogy eddigi kedvező pozíciónkat a magyarság részére továbbra is biztosítsuk. A társadalomnak is akcióba kell lépnie. A csendes szemléletet a cselekvésnek kell felváltania. És sikert csak akkor fogunk elérni, ha, amit a lelkesek a muraközi népek kínálnak Horvátországban, azt helyezzük nekik kilátásba mi is — magyar földön.

S ebből a kötelességből elsősorban a magyar kormányra hárulnak az oroszlánrészt. Mindenekelőtt az összes elemi népiskolákat államosítani kell. Szerencsére ennek mi sem áll útjában. Egy-két helyen ugyan találunk akadályokra de ezek könnyen legyőzhetők. Általánoságban azonban mindenütt a legnagyobb készséggel találkozunk az iskolák államosítását

illetőleg. Sőt nemcsak hogy a községek nem ellenkeznek, de egyenesen kéri az állami iskolákat, mert gyermekeiket iskoláztatni akarják, gyermekeiket magyar nevelésben akarják részesíteni. Azt akarják, hogy azok az iskolában magyarul tanuljanak meg.

Szűnjön meg tehát az csigalassúság, mely az iskolák államosítása körül mindenfelé tapasztalható. Akadály ne legyen Muraközön az iskolák felállítására tekintetben. Apróságokon ne akadjunk fenn. Ha a község iskolát állítani nem tud, állítson az állam. De állítson azonnal. Ne is várja, hogy egyik más-k község iskolát kérjen: kínálja maga, és pedig aranytálcán kínálja, mert ez a nép jóra való nép.

Ez a nép tanulni akar. Ez a nép magyarrá akar lenni. Muraköz páratlan nemzetiségi terület, mely hazafias érzületénél fogva kivételes bánásmódot igényel. Ne fukarkodjunk tehát a költségekkel. Mert itt nem koszlikra hull a mag, hanem termő talajba, mely bőséges termést ígér. Minden egyes iskola fellegvárrá lesz, mely az ellenséges ostromot hőiesen visszaveri.

Rakjuk meg tehát a Muraközti ezekkel a fellegvárakkal s akkor hiába akadnak apostolok, akik a népet idegenbe csálják. Itt is meg fogja az találni szellemi táplálékát, nem lesz azt idegenben kénytelen keresni.

S amit a kormány nyújtani nem tud, teremtse azt elő az itteni magyar társadalom. Ne legyen tehetlenebb, mint a drávántúli. Fogjunk össze mi is. Teremtünk alapot s annak jövedelméből mi neveltsük azokat a falusi gyermekeket, kiket idegenbe csábítani akarnak.

Csak egynehány alapítványra van szükség, hogy falusi gyermekeket ide Csáktornyára importáljunk. A helybeli polgári iskola hivatását ez esetben is teljesíteni fogja. Nemcsak ismereteket nyújt nekik, de hazafias érzületükben is megerősíti őket.

S ha tanítókká, tanárokká, ügyvédeké akarunk lenni, arra is lesz mód. Nem kell ezért idegenbe menniök.

A magyar társadalom van oly tehetőséges, hogy ezt is megvalósíthassa.

A magyar társadalom sohasem volt

szűkmarku. Most sem lesz fukar, amikor arról van szó, hogy a hazafias muraközi nép támogatására siessünk.

Amikor nem kevesebbre vállalkozunk, mint arra, hogy a Cirill-apostolok aknamunkáját nyíltan, férfiasan, magyarosan ellensúlyozzuk!

II. Országos Husipari Kiállítás.

Írta: Vasvári Lipót.

A huskérdés nálunk és a szomszédban, de szerinte a világon, mindenütt, fontosabb és aktuálisabb, mint valaha.

Abban az általános mozgólódásban, mely a magyar ipar fejlődése érdekében nálunk, főleg az utolsó években észlelhető, örvendtes jelentőség gyanánt lép előtérbe a mozaiknak speciálhálása, az egyes iparágak szervezkedése és sajátosság kiválmatainak precírozása. Ennek az önszegélyes törekvések egyik megnyilvánulása volt a husiparosok II. országos kiállítása.

E kiállítás napirendjéből látjuk, hogy a husiparosok minden öket érdeklő aktuális kérdéssel foglalkozni kívánnak. Ezt tanúsítja legjobban, hogy a tavalyi első kiállítás sikerére ma már a második országos kiállítást rendezték a nagyközönség élénk érdeklődése mellett.

E kiállításnak célja, hogy megismertesse a husiparosokat a legújabb eszközökkel, műszerekkel és gépekkel, hogy iparunk tökéletesítése érdekében a minden téren nyilvánuló haladás folyton tökéletesülő eszközeit igénybe vehessék, másodsorban egy kis nyilvános verseny is akar lenni ez a kiállítás, hogy a szakmabeli jelesek egymástól tanuljanak és egymás előnyt hasznukra fordíthassák, harmadsorban pedig a közönség előtt is beakarták mutatni, hogy az ide tartozó iparágak részben már túlhaladták a mesterség körét, amennyiben egyrészt gépi üzem segítségével a gyári telep előnyeit aknázzák ki, másrészt pedig az inyes mesterség segítségével a delikatesbransban művészi alkotásokra is képesek a közönség folyton fokozódó és legkényesebb igényeinek kielégítésére.

A sokoldalú állami és hatósági intézkedések sikerével kapcsolatban ez iparág hatnatos fejlődésnek indult, mely főképen az állategészségügyi intézkedése gondos keresztívítelésben rejlik.

A kiállítások terén is a gyakorlati értékű reformok kezdenek érvényesülni. A parades kiállítások kezdik értéküket veszíteni, legteljebb arra való, hogy az illető ország iparának és kereskedelmének rendkívüli alkalmát gyanánt tegyenek szolgálatokat, melynek árát rendszerint a külföldi vendégek fizetik meg. A nagy országos kiállítások helyébe nálunk is a szakkiállítások léptek. Ezeké a jövő, mert ezeknek van praktikus célja és hivatása. De a szakkiállítások terén is el kell találni a helyes gyakorlati irányt, mely eredményeket van hivatva biztosítani. Ezt a célt kívánta szolgálni a mostani husipari kiállítás is, melyen alkalma van a nagyközönségünknek a praktikus tanulmányokat levonni.

A kiállításban, mely a városligeti Iparcsarnok hatalmas palotájában van, összesen 100 cég vett részt. Sajnos iparosaink — a vidékiek — nem látták be a kiállítás hasznos voltát s ennek a körülménynek tudható be hogy vidékiek csak nagyon kevés számban jelentek meg.

Kiállításunk iránt érdeklődéssel viseltette néhány külföldi cég is, melyek nagyon izléses cikkeikkel lepték meg a szemlélő közönséget.

Az iskolák a gyermekszanatóriumért.

A magyar gyermekvédelemnek országosan fontos ügyét szolgálja a gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter kormánya által álló Gyermekszanatórium Egysület, amely a »Balatonalmádi-i Zsófia Gyermekszanatórium«-ban senyedő, szegény iskolaköteles kisdetek ápolását annyi áldozatkészséggel végzi. De az első magyar gyermekszanatórium csak elenyésző kis töredékét képes az ápolásra szorulóknak befogadni, miért is gróf Zichy János közoktatásügyi Miniszter a budai központi gyűjtőszanatórium melletti megépítését tűzte ki feladatul és ezen magasztos feladat érdekében fordult most a gyermekszanatórium kormányzósa segítségért a nemzet mindig hí és önzetlen munkasához: a nemzet oktatóhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis, minthogy a gyermek egészségügyének felkarolása olyan feladat, amelynek megoldására az államnak, s a társadalomnak koröltve kell fáradoznia és minthogy a szegénysorsu beteg gyermekek felségítésének ügye a tanulóifjúság felkötéséhez is legközelebb áll. — engedélyt adott arra, hogy a tanulóifjúság a budai gyűjtőszanatórium melletti megépítésére érdekében gyűjtést eszközölhessen.

Ezutan is azzal a kérelemmel fordult a Gyermekszanatórium kormányzósa városunk közönségéhez és főleg a tanulóifjúsághoz, hogy néhány fillérrel a második Gyermekszanatórium létesítéséhez is hozzájáruljanak. — A gyűjtött összeg feltüntetésére szolgáló íveket a tanítézetek tanárai és tanítóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskolához kell a begyűjtött összeget átszolgáltatni — Minden fillér, melyel a gyermekszanatóriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani. — Nincs a világon irgalmasság szebb és megaltoább, mint amely a szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik!

Felkérjük tehát városunk tanulóifjúságát, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a Gyermekszanatórium vezetöinek törekvését, hogy városunk gyermekszanatóriumi gyűjtése minél jelentékenyebb legyen! Hogy a magyar gyermekvédelem legújabb vára, a Zsófia Központi Gyermekszanatórium is, megépülhessen.

K Ü L Ö N F E L É K .

Lemondás.

<i>Szűlfűtök messze,</i>	<i>Melyben az ábránd</i>
<i>Kék ködben veszte</i>	<i>Ha él is, nem bánt</i>
<i>Hű remények!</i>	<i>S ma-holnap kihál...</i>
<i>Gyilkol a Bánat,</i>	<i>Már az enyészet</i>
<i>Felvedve vágyat,</i>	<i>Bús szele lenget,</i>
<i>Csendesen élek...</i>	<i>... Lehet hogy... élvisz.</i>
<i>Bennem a „Semmi”</i>	<i>Es ha így lenne,</i>
<i>Ehni s nem lenni! —</i>	<i>Vajjon szenvedne</i>
<i>Lelkem ravatal...</i>	<i>Ki bennem nem hisz?...</i>

Mekövetz Károly.

— **A főispán Zalaegerszegen.** Sipeki dr. Balás Béla, Zalavármegyé ujonnan kinevezett főispánja, nejelevel együtt e hó 7-én reggel Zalaegerszegré érkezett. Még a délelőtti folyamán látogatást tett Árvay Lajos alispánnál, kivel hosszú megbeszélést folytatott a beiktatás körülményeire vonatkozólag. Az új főispán részére, miután a volt főispáni vármegyey lakást Batthyány gróf lemondása után közgyűlési határozattal az alispán részére foglalták le, a Kossuth Lajos utcai báró Solymossy palotát bérelték ki lakásul. Hogy

•Holnap este utazzék el a déli vasuton Fiuméba Szálljon Európába. Dezsó.

Azonnal elrohant hazáról, hogy a jó hírt meggye a főkapitányunk. Utközben kissé megfiggadt, azon gondolkodott, hogy gentl-man módjára cselekszik-e? Van-e joga egy asszony boldogságát rendi erőszakkal megátolni? Elképzelte, hogy a durva talán rendörök mind hurcolják börtönbe azt a gyönyörű asszonyt, akinek még talán lencséje is lehet a bal arcán. Sajnálni kezdte s egyre lassudott a lépése. Már a rendőség elé ért, amikor hirtelen visszafordult.

— Nem, ez lovgiatlanság lenne tőlem, inkább magam megyek Fiuméba, és szép szóval vissza hozom a közevényét. Annak a Dezsó urnak azonban kiboxolom egy fogát.

Aladár gróf csomagolt és már rég nem érzett izgalommal tilt fel a vonatra.

Ármin bankár vastag szivarfüstjébe temette gondolatait. Egyszerre megzavarták egy távirattal. Megnézte, honnan kelt. Fiume. Bizonyosan a rizshántoló részvénykürzusa. Közömbös arccal kezdte olvasni, de alig kezdett bele, kiesett a szivar husos ajka közül.

A telegramm így szólt: »Rátaláltam feleségére és felszálltam vele egy amerikai hajóra. Ne csodálkozzék ezen, bal arcán lencse van s ennek nem birtam ellenállni. Buza György, detektiv.

Ármin ut miután ebből az üzenetből meggyőződött, hogy Izabella asszony csakugyan hűtlen lett, felvette szivarját és kiszólt irodájából:

— Weisz ur, táviratozzon Fiuméba, mi van a rizshántoló kúrzsával.

a főispáni beiktatás mikor lesz, még nem tudni, azt sem, hogy fog a beiktatás megtörténni. A főispán és neje szombaton délelőn hagyták el Zalaegerszeget, kocsin utaztak ki Dervarits Ákos ormándiaki földbirtokos meg látogatására

— **A miniszterelnök vármegyénk alispánjához.** A miniszterelnök mint tavaly, úgy az idén is igen szép felhívást intézett a szegénysorsu lüdbetegek érdekében. A körrendelet felhívja vármegyénk alispánját, hogy a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek »Csak egy virágszálat» jellege alatt ismeretes halottaknapji gyűjtését támogatassa. A körrendelet a többek között a következőképp szól: »A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület hálával teltlen tapasztalta, hogy a múlt évi »virágszál-gyűjtés» igen szép eredményt is elsősorban a hatóságok és hatósági közegek odaadó közreműködésének köszönhetette, épen azért, azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy népművelő vállalkozásának sikere érdekében a szegénysorsu lüdbetegek ügyét ezáltal is a törvényhatóságok támogatásába ajánljam. Mint-hogy nevezett egyesület a társadalom minden rétegét pusztító lüdbvész ellen évek óta folytatott küzdelmével a legnemesebb célokat szolgálja, mely működésein az egyesületet az egész társadalomnak kötelessége a lehetőség szerint támogatni s minthogy a közigazgatási tisztviselőknak a nemes cél támogatása és a könyöradománygyűjtés irányítása terén kifejezendő önkéntes fáradozására részemről is nagy súlyt helyezek, emellett arra felhívom a címet, hogy hatósága területén a nevezett egyesületet a legmeszebbmenő támogatásban részesítse és a közigazgatási hivatalok vezetőit ily irányban utasítsa. Az egyesület a közönség körében a lüdbvész és az ellene való védekezésről szóló füzetes munkát fog szétosztani. Ennek fogja még arra is felhívja a miniszterelnök az alispánt, intézkedjek az iránt, hogy a hatósági közegek az egyesület gyűjtőívének körülhordozása alkalmával a lüdbvész és az ellene való védekezést ismertető füzetet a közönség között osszák szét. Vármegyénk alispánja minden évben egész lelkesen támogatta az egyesületet. Nincs kétségünk abban, hogy ez évben is alispánunk lelkes szözatára a járási főszolgabírák, községi jegyzők és előjáróságok megteszik a magukét a nemzel e szomorú és állandó csapásnak enyhítésére.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lukács Péter okl. tanítól, és csáktornyai áll. tanítóképző-intézet-höz nevelőnek nevezte ki.

— **Siremlék leleplezés.** A »Zalavármegyei községi és körjegyzők Egyesülete« hosszú időn át volt tevékeny elnökének, Kovács Gyula Légrád nagyközség jegyzőjének, a légrádi r. kath. temetőben nyugvó hamvai fölé, halás kegyelke jelűlű siremléket emelt. A siremléket 1911. október 23-án d. e. 10 órákor ünnepélyes keretben avatják fel. Az ünnepély nagyszabásúnak ígérkezik. A rendezés élen Starzsinszky György galamboki jegyző egyes. elnök és Harmat Nándor ligetvári jegyző, egyes. főjegyző állanak. Az ünnepély programja: Ünnepi közgyűlés Légrád nagyközség tanácstermében; gyászistentisztelet a r. kath. temető kápolnájában; Fábán Gyula légrádi r. kath. püébanos a siremléket bezenheli; Starzsinszky György körjegyző, az egyesület elnöké, felavatól mond. Légrád nagyközség kiküldöttje a siremléket megkoszoruzza; a légrádi r. kath. hitközség megbizottja a siremléket átveszi.

— **A déli vasuti munkások mozgalma.** A déli vasut magyarországi vcnalán dolgozó munkásai mult vasárnap országos gyűlést tartottak Nagykanizsán. A gyűlésen mintegy kétezer munkás jelent meg. Felolvasták ill a tavalyi országos gyűlés alkalmából az igazgatóság-hoz beterjesztelt memorandumra adott választ, melyben az igazgatóság a munkások kivánalmait tekintetében némileg engedékenynek mutatkozik ugyan, de lényegben nem teljesíti a munkások kívánásait. A válasz felolvasása után zajos jelenetek támadtak. Cservenka Miklós, a Munkások Lapjának szerkesztője, felszólította a munkásokat a küzdelem folytatására. Landler Jenő ügyvéd a rendőrfőkapitány, tekintettel a gyűlésen megjelentek igazgatól hangulatára, nem engedte beszélni. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben kimondották, hogy az igazgatóság válasza nem kielégítő, minek következtében széleskörű agitációt indítanak követeléseik keresztülvitelére.

— **Aranyosás a Murán.** A Muraszardahely határában létesítendő aranyosótelep tárgyában azt az értesítést vettük, hogy a hírből csak annyi igaz, hogy egy Libits Adolf udv. tanácsosból, Szabely Gyula vasutgazdától és Rendes Izidor budapesti szállodásból álló betét társaság kísérleteket végeztet a Murából való aranyosással és erre a célra különféle gépeket is hozatott. A betéti társaság eddig 200 000 koronát ölt a vállalatba, de az eredmények nem mondhatók kielégítőeknek, mert egy köbméter anyagból mostanáig 0.2 gramm aranyt tudtak csak nyerni. Ha a későbbi eredmények kedvezőbbek lesznek, a társaság francia tőke bevonásával részvénytársaságot színdékozik alapítani.

— **Cotillon estély.** Mayersberg József táncitanító ma este a Zrínyi-szálló nagytermében díszes cotillon estélyt rendez. Belpéldij 80-filler. Az estély jövedelmének egy része a Csáktornyai Tanítóképző-intézet ifjúsági könyvtáralapja gyarapítására fordították.

— **Körrendelet.** A szőlők jövedelmezőségének biztosítása s különösen a borhamisítás és az ily borok forgalombanhozatalának megakadályozása céljából az 1908-iki 97 t. c. rrendelet felújították. Eszerint mustot vagy bort cukrozni, valamint édes bor készítése céljából a mustba vagy borba cukrot tenni tilos. Törkölybort, csigert, lörét csak azok készíthetnek, akiknek 4 kat. holdnál nagyobb szőlőjük nincs s akik ilyennek árusításával nem foglalkoznak. Erre a célra 3 napnál régiebb törkölyt használni tilos s ugyanezt a törkölyt csak egyszer lehet használni. Csak anyi vizet lehet felönteni a törkölyre, amennyi a szinmust negyedrésze. Cukrot használni tilos, törkölyborból konyakot főzni nem szabad. Törkölybort forgalomba hozni nem lehet. A törkölybor készítését 48 órával előtt az előjáróságának be kell jelenteni. A törkölyf tartalmazó hordókat külön kell tartani. A bor és törkölyborba szeszt önteni tilos. Bor-sprüblő borhoz hasonló ital, készíteni nem szabad, valamint a borpréselést üzleszerűleg folytatni sincs megengedve. Az ezek ellen vétőkre kirótt büntetés 3 havi elzárásig és ezer K pénzbüntetésig terjedhet.

— **Nyultolvajok.** Persze ez egyszer házinyulakról van csak szó és pedig tenyésznyulakról, melyeknek tenyésztésével Novák József helybeli lakos is foglalkozik. Nagyon csábították azonban a tetszelős kis állatkák Branovics Luka háziszolgát s Trubela Antal szobánoncolt, kik utóljára is 16 drból a nyulak közül elloptak. Novák József felje-

lentésére a csendőrség a fiatal betörőket le-tartóztatta s a kir. járásbírósnak adta át. A szenvedett kár 120 K-ra rüg.

— **Tottenért tolvaj.** Hranics Éva horvátországi illetőségű családtag helybeli szolgálatadójának, Dörner Ádámnak, egyik hozzártározója kárára 31 K készpénzt a 7 K értékű pénztárcával együtt elloptta. A lopás ténye beigazolást nyerve, Hranics Éva a helybeli kir. járásbírósnak átadott.

— **Vasárnapi verekedés.** Perger István édeskuli lakos a kir. járásbírósnak fejfejtelt, mert Kovacsics János csáktornyai lakossal mult vasárnap a Deutsch-féle helybeli kocsmában összeverekedett s öt dula-kodás közben a kocsmahelyiség ajtajának neki tasztolta. Kovacsics János esés közben súlyosabb természetű testi sértést szenvedett.

— **Szüret.** Az idei szüret vidékünkön véget ért. Általában minőség tekintetében kiváló termést eredményezett. Minőség tekintetében az idei bor a legjobb évek termésével vetekedik. Mennyiség tekintetében egyes termelőkét családós ért ugyan, de a termés általánosságban ebben a tekintetben is a támasztott reményeket igazolta. A hegyvidéken tehát bőséges gyümölcstermés mellett jó közepes szüret is beüölt. Kellemessé tette a szüretelést a pompás idő is, mely a szüretelőknék nagyon kedvezett.

— **Uj üstökös.** Az uj üstökös, melyről a lapok írnak, hogy itt és ott látható, Csáktornyai is mutatkozott. Mult héten pénteken, a hajnali órákban 3 és 4 között a keleti égbolt alján volt látható. Nemcsak erős fényével, de feltűnő nagyságu magjával is éiesen kivált Zalaujvá irányában a többi csillagok közül.

— **A. Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hőfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altessenk Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésképen az influenza ellen is és úvegekben: a K — 80, K 140 és K 2.— a legtöbb gyógyszerárban kapható; de kevésbé áras alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony« védjegyre figyelni és csak eredeti füzetet elfogadni.

— **Lopás.** Tisics Márton bottornyai lakost G-lényi Sándor nagybarkóci vízmester a kir. ügyészségnél fejelentette. A fejelentés tárgyát két darab cementes kézezi, melyeket Tisics Márton a vízmester kárára a Bottornya mellett folyó Mura töltéséből kiszedett és elvitt. Tisics Márton ezzel a tényével Gilényinek 20 K kárt okozott.

Minden külön értesítés helyett.
Fischer Adolf szállaggyűm művezést f. hó 23-án d. u. 4 órákor tartja esküvőjét a csáktornyai izr. imaházban Steiner Elza kisaszonnyal, Steiner Hermann helybeli kereskedő leányával. 684 1-1

Szerkesztői üzenetek.
H. A. E. Bocsanát, de megint elkésett. Cikkét okt. 6-ika után már nem közölhetük.
M. K. Ödvözöljük új működése helyén. A tárcák folytatásának nem lehetnek. Ettől csak nagyon ritkán térünk el. Minél rövidebbek, annál jobbak. A tárcáknak csak nagyon éfemer életet szánunk.
... sz B... Szivesen ödvözöljük munkatársaink sorában. »Írasmunkái« jövő számmunkán lát napvilágot. Míg addig türelmet kérünk, várjuk az ígért további »írasmunkáit« is.
C. S. Drávadiós. Cikkét jövő vasárnap közöljük.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika v. Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijli list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Preplatna čina je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obzname se poleg pogodbe i fai računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Tripolis.

Jedno nepoznato ime pred vami. To je ime jednomu orsagu dalko vu severni Alriki. Tomu orsagu je glavni varaš: Tripolis, od kojega je i čeli orsag ime dobil. Nadleml orsagu do današni dan je turski car, tojest sultan kraljuval. Nije Bog zna kak glasoviten. Mesto nije tak plodno, da bi vrédno bilo vnoغو krevi prelévati. Dugo je zub bolet taljana na Tripolisa, vezda mu je včuhul kad si pod siloma je zavzel to mesto Zakaj pod siluma? Zato jerbo dobro zna, da denes je turak još tak slab, da na nikakvi način nemore bitku proti taljane zadobiti. Taljan se već dugu vremena pripravlav k tomu, vnoغو municije si je pripravil, turčin pak nikaj. Turska zepilja se stovram vu vezdasnim vremenu počme tak slagati vu svakim položaju, kak su drugi orsagi po čeli Europi. Taljan pak si je premislil, zakaj bi tak dugo čekal, doklam bi se turčin tak pomagel, da me više nebi sđobra pustil vu Tripolis. Zato je hitro vojsku skupa pobral i minući mesec je velike laborske ladje napunil soldatimi i postal je je stom kondicijum vu tuđji orsag, da, ako se turki protivnili budu, odmah naj počmeju sa bombami Tripolisa strélati i rušiti. Razmi se, da turčin samo sbog poštenja, nije pustil vu varaš taljane, nek se je proti stavil. Zatem su taljanske ladje počele varaša i festunge strélati stakvum silom, da su turki morali pobeći i ostaviti svoje pravo imanje.

Kak bi se mogli siromaki dugu braniti? Taljan ima na morju 26 veliki laborski ladjih sa 395 strahovitnemi štuki na perjene. Turčin komaj zmore 6 ladjih sa 64 štuki. Vidi se, da stom jakostum turak na morju nikaj nemore proti taljano, jerbo mu još i to uništi, da nikaj nebuđe imal. Svaki zna, da bitka vnoغو i vnoغو penez zahtěva, to pak siromašan turčin neima. Daklam niti stěm se nemore podpirati. Na takov način je presiljen bil druge orsage poprositi za pomoć, nek ga zabraniju. I to je zabadv naćinil. Diplomacija mu je to narućila, ako se nemore sam braniti, nek se zđobra podloži taljanu. To sramotu nije štel podnesti i počel se je braniti. Daklam počeli su štuki pokati i luđi krv prilěvati. Taki prve dneve su taljani više turskih trgovaćkih ladjih potopili. Turki pak su sami jedno laborsku ladju pod morje spravili, da ni dojde taljanom vu ruke. Više turka i židova je pobegnulo. Europanćani su već predi ostavili varaša, kojega je već taljan zavzel i svoju ruku nanjega del. Danas je Tripolis već taljansko imanje.

Turčin pak da barem nekakvi kvar napravi taljanom, nepusti taljansko robu vu orsag, nadale pak sve taljane, koji vu turskim živiju, blizo petdesetjezer, sve iz orsaga vun stira.

Tak se tē dva prijatelji radujeju. S puškami, štukami i svakojaćki drugi ćini.

Važno je to, da nas naj pustiju vun iz ove igraće. Novine su već pisale, da i naš kralj bude se proti taljano stavil. Ali to nije za vezda istina. Istina, da su si naperjeni, tak stvar stoji, da samo jedno šibicu je treba vužgati, da čela Europa v plamnu postane. Bog nas obćuvaj toga!

Ućiteljska sednica.

Tekućega meseca 3-ga su obdržavali medjimurski ućitelji svoju redovitu sednicu vu Felsőmihályfalva občini.

Vjutro je jen i drugi ućitelj, kada se stal iz svoje postelji, gledal vrěme, jeli bu moći oditi z doma v takvo mesto, kam se covek ne more peljati s ćugom, nego jen i drugi mora ov put na kočiji napraviti, dvětri vure sedeti dok dojde do mesta i to je Felsőmihályfalva. A osobito mislili su si, jeli njim nebu žal na ov put, jeli najde na dotićnim mestu sve ono, kaj mu na srdcu leži: jeli bu sednica podpunoma zvršila sve ono, kaj se navućiteljskoga stališa tiće, nadalje jeli bu đobra podvorba, đober obed, prez ćeta niti jedna sednica nesme minuti.

No, hvata dragomu bogu, stvar je bolje spala vun, kak su navućitelji mislili.

Okolo 8 vure su se spravljali gosti skup, od jedne i druge strani. Lěpa zastava naše drage domovine Magjarske je pokazala mesto, de se moraju strauojni shajati, i to je verska škola one občine. — Domaći ućitelj, Koósz Károly i njegova vrěda gospa su lěpo prijeli goste, i podvorili je s onim, kaj je jednomu i drugomu vu takvim mrzlim vrěmenu najbolje potrebno.

Za kratko vrěme dojde ućiteljskoga družtva predsednik, Brauner Lajoša, i odmah se počel program, koj je za ov den bil odredjen. — Ob 8 vuri je naprije Rantes Menyhart ućitelj iz Királylaka vućil decu iz zemljopisa, i pokazal peldu drugim ućiteljem, kak je moći našu medjimursku decu v magjarskim jeziku na ov predmet podvućavati. — Jeden i drugi ućitelj je gratuleral k njegovomu postu, da se potrudil iz svoje občine s decum, i pokazal s lěpim primorom, kaj i kak more jeden ućitelj našu medjimursku decu podvućavati vu magjarskom jeziku.

Kak je ovo minulo, odmah su se odpravili svi ućitelji vu farnu cirkvu de je prećastni Gasparlin Mihalj kanonik, još za ovo vrěme domaći plebanuš, služil sv. mešu.

Po meši se počela sednica, — koju je predsednik s lěpim govorom odprl, i s jednim putom navuk dal medjimurskim ućiteljem, ćesa se imaju držati, ako dužnosti ovoga stališa podpunoma oćeju zvršiti.

Kak je predsednik zvršil svoj govor, stupi na katedru Dr. Bakos Géza, kolarski sudec i predavanje držal od tak zvanoga

»Patronaž družtva« tojest, kakova dužnost ćaka medjimurske ućitelje, kaj se tiće odgaganja malodobne dece, kaj moramo ćiniti s onom decom, kak je moramo braniti, koji dojdju v takvu krivnju, da bi je sud moral poleg pogreške v rešt zaprti. Cil je njegovomu predavanju bil taj, da ne s kaštigom, nego s đobrim odgojenjem ravnajmo decu na đober put.

Zatim je predaval Rhosoczy Elek, ućitelj iz Drávavásárhelya od nedeljne škole. Cil njegovomu predavanju je na kratkoma samo to, da se nedeljna škola zateje, kajti ovoj školi niti roditelji, niti deca nepoznaju nikakvoga hasna i mesto toga naj hodiju većša deca do 15-ga leta vu svakdašnju školu, ali samo ćrez zimske mesece, da imaju vrěme za to.

Na kencu sednice su ućitelji znova izebrali za predsednika gosp. Brauner Lajoša, koj je za istinu vrėden ćast, poštenja, da na ovoj stolici sedi, dok je njemu drago. — Ziednim putem su si zgovorili, da bu se buduća sednica vu Muraszerdahelyu obdržavala. — i to majuša ili juniuša meseca, da je lěpo vrěme i lěpi put.

Ob 12 vuri su se odpravili svi ućitelji gosp. Videcu. — Jen i drugi si premišljava, oh Bože moj! kakov bu obed, kakva bu mužika v ovom malom mestu. — Svaki se je bojal, da se moguće nezadovoljno povrne k domu. Ali kak se je jen i drugi vkanjuval? Kak si poseduju gosti k stolu, zaigra glavna bande Csáktornya varaša, Vincek Jožef, i igraju vugodno do tvrdoga večera. — A gospon Videc pak da nositi fine hrane na stol, da se covek ne mogel vćakati, da bu kraj obedu. — Fini obed, k tomu fina mužika, oh kak je to svakomu srdcu drago!

Govor za govorom, fino i đobro vino, vugodna mužika, lěpe gospe, vrući tanec, to je trajalo od 4 vure do 11 vnoću. — Nazadnje je još gospon oberjager pozval ćakosku i nedeljsku gospodu k sebi na đober teh i fino vino, tak, da su se okolo 1 vure dokuturali (ali na kočiji!) k domu.

Naj služi ova sednica na vugoden spomenek i zdravje svakomu pojednomu, koj se na ov den vu Felsőmihályfalva občinu potrudil!!!

Razsap sadovnjaka.

— Hvalen budi Bog! Glejte kum Jandro, kaj piše »Sadovnjak«. — Stemi rěćmi stupi sused Mato jednu nedelju popoldan vu dvor kuma Andraša, koj si je na jednim trćku sedeć dugi ćas kratil svojom sladkom lulicom, ar ga je iz zakadjene megle komaj bilo vun videti.

— Na sve vėke kum Mato. To je se gurno đobro, kaj novine pišeju, bar da bi i ja mogel bez oćali ćitati, — odgovoriju Andras.

— Nikaj zato, znam ja, samo me pazljivo poslušajte; žalostno je.

— Zalostno?!

— Bormeš je. Samo poslušajte, budem čitali kaj »Sadovnjaka« piše. — »Letošnji plod sada je tak vu kakvoči, kak vu vrsti nedovoljen. Zrok zločestomu prirodu pako je vnovgrsten. Naprliko krvnevuši jabuke vu celom orsagu pustošiju. Izvan ovih vuših su još glive, tak zvane Fusicladrium, Monilia, koje su još vekši neprijatelji jabukam i hruškam, kak spomenute vuši.

Lajšno leto su ove glive čulljivi kvar preuzrokovale, jerbo iste breskove su napale i tak jako, da su se vno go stareše drëve posušile.

— Čekajte samo malo kum Mato. Bës ga naj vzeme, ali ja bormeš neznam kaj so tu za glivini betegi.

— Jeli ste vi kum Jandro već vidli plesnivi kruh? Zapita sused Mato.

— A kaj naj videl! Am ove dneve se je moja baba s menom trëgmala, da njoj vu špajzi se plesnivi i poleg toga pokvari, pak naj njoj na špajzu još jednoga obloka dam v seči.

— Ovoj plesnivoči su male glivice zrok, pak takve i sadovno drëve i sada fondaju.

— No dobro, ali ćemo su ta cifrasta imena?, zapita kum Andraš.

— To su imena svakojackih glivicah, koje su njim učenjaki deli, ar su te plesnive glive vnovgrstne.

— Im ja glive poznam, pak kak bi mogla plesnivoča ili nekakov prah gliva biti? zapitaju Andraš.

— Ta plesnivoča i prah su tak male, mikroskopične glivice na milijune, koje, ako črez povekšavajući glaž, tak zvano lečo ili mikroskop gledimo, onda vidimo, da su to ran takve glivice, kak ona, koje mi jëmo, ili pako divje. Taj suhi prah na sadu ili drëvu se odmah oživi i širi, kak mokrinjav do njega dojde.

— A tak, ve već počmem to razmeti. Nego, ako je to za naš sadovnjak tak velika nesreća, nëma proti tomu vračta?

— Kak nëbi, dapače dobra i tal vračta su je, i vrho toga svaki gospodarstveni list skorom vu svakim broju piše i navuča.

— No tak, im je onda sve dobro reče kum Andraš veselo, ako je vračta.

— Jega, jega: ali to je najveće zlo, da ludi ove dobre navuke ne primaju a još nënje prorodiju.

— Do bës, to je već baj i velika nemarnost. Takve bi bilo treba kazniti, koji pustiju drvo poništiti.

— Vrho toga su se već i vu ministeriumu mënili, da lude s oštrešom naredbom presilju na fundanje ove nesnage.

— Pak kak budemo to plesnivoču fondali — zapita Andraš — ja od toga još nikaj neznam.

— Dosta zlo, da nëste čitali. Tam vidim na tramu gospodarstveni kolendar, nekoji list »Sadovnjaka«; nego to je vrag, da mi nëćemo čitati. Trsimo se decu iz škole vun njemati i za mladomu volu od čitanja vzeti. V križ složenemi rukami, nehatno gledimo susedovu goreču hižu, tak dugo, dok se i naša vu strasen kup žerjavke zruši, onda stopram počnemo lamentirati, zdvajati.

— Im sem nekaj čital, da i sadovnjaka treba špicati, kak gorice. Jeli istina?

— Segurpo, tak je.

— Samo, da je drëve teže špicati kak gorice.

— To je istina — reče kum Mato —

samo da je izvan špicanja to glivu i leze moći fondati, kaj bi i vi kum Andraš mogli svršiti, pak itak nëćete.

— Ja?

— Je vi. Videl sem vu vašem sadovnjaku nekoje, od te plesnivoče napadjene drëve, pak se vi itak ne brite ove obraniti.

— No viš, pak skim, kak?

— Tak da pod jesen listje pod drëvom ostavite, a në da bi pozobacili sa takaj beteznim sadom skup, pak bi to zežgali. Betežne vehe ne spilite doli s drëva, dapače gnjëdo ovih glivah kroz celo zimnu na drëvi pustite viseti, jer mislite, to je suha jabuka ili hruška, sliva, breskva i t. d. Istina, da je suha, nego od million bacilušov posušena. I to treba čisto pobrati pak s listjem i obrëzanim vehjem odmah žežgati. Najbolši navuk nikaj në valja, ako ga nitko në nasleduje.

— Hvala vam lëpo kum Mato, da ste me na to oputili. Budem ja čital i vaš navuk pohasnual. Ve vidim, kak je to lëpo, da netko navuke deliti more.

— Tak dragi kum Jandro, čitajte i vi, da budete i vi drugoga navučati mogli. A ve lehkonoč vam Bog daj, idem k večerji i anda na počinek.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuvene predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Novi veliki župan.** Dakle i naša varmegjija je već dobila svojega velikoga župana. Skorom črez dve godine je prez velikoga župana bila Zalavarmegjija. Vezda je već i tomu konec. Njegovo Veličanstvo magjarski kralj je septembar mesec 21-ga dana dr. Baláž Béla ministarskoga tajnika u Zalavarmegjiji za velikoga župana imenoval. Od varmegjije novi veliki župan je 48 let stari i u Budapeštu se je narodil. Kada je gimnazije svršil, na budapeštanskim sveučilištu je dobil fiškališku diplomu. U ministeriumu ga je Szilagyi Dežő ministar od pravosudje poslov nutar donesel, i ovdje je na fletnomu u vekše službe stupil. Baláž Béla veliki župan ima i u naši varmegjiji rodbine, i to su Taranji i Dervarić familije. Kada će biti novomu veliku županu instalacija, to je još në oglaseno.

— **Novi kanonik.** Njegovo Veličanstvo magjarski kralj je Gašparlin Mihalj feišömhajfalvaiskoga plebanoša k varždinskomu čazmaiskomu kaptolonu za kanonika imenoval. Ovo odlikovanje je jednoga dobroga, ljubeznoga i pravoga svećenika dostigla, koj već črez 33 godine je pri nas u Medjimurju, i od svoje viernike očivestnoga i redovitoga puka odgojil. Gašparlina su već pred nesteremi lëtmi hoteli u Zagreb k kaptolonu za kanonika nutar zeli, ali on je uvjek tomu pristal. Gosuodin Bog nek daje, da novi visokorodni gospodin kanonik još črez jako više godinah bude mogel živeti u najlepšim i najbolšim zdravju med svoje viernike i poštuvatelje.

— **Imenovanje.** Od kr. magj. državne željeznice ravnateljstvo je Kovač Janoš diplomëranoga učitelja na Vinkovce za učitelja imenoval.

— **Željeznički voznired.** Od prvoga oktobra iz Csakornja pred poldan ob 11 uri i 53 minuti polazi jedan vlak u Zagreb, koj poslie podne ob 5 uri i 3 minuti dolazi u Zagreb. Iz Zagreba polazi jedan vlak pred poldan ob 10 uri 57 minuti, koj je

poslie podne ob 3 uri i 39 minuti u Varždinu, a ob 4 uri i 5 minuti dolazi u Csakornja. — Iz Celidömölka v jutro ob 4 uri i 53 minuti polazi jedan vlak, koj u buduće poslie podne ob 3 uri i 59 minuti dolazi na Csakornja.

— **Vkral je kaputa.** Halek Janoškočija u Csakornja, je od svojega gazde, Budai Jozef mjestnoga krcmara jednoga kaputa vkral, i stëm gazdi 52 korun kvara zrokuval. Žandari su Halek dečka sudu prëk dali.

— **Smrtinasvadja na polju.** Peska Jozef birošgazda i Njul Ferenc polar u balatonfüredskim kotaru nalazeći sentivanpulaiski stanovnik su se već zdavnja med sobom grizili, i gde je samo moguće bilo, jeden drugomu je kvara napravil. Zadnjič je Njul polar svojega redovitoga puta svršil na polju, kada je pri jedni mestu spazil njegovoga srditoga, Peska Jozefa. Tak je delal kak da bi ga në videl, i dalje je išel. Na jedni kuruzni zemlji na kraju su ovi dva strici ipak skupa došli. »Kaj išëju oni, ovdje« — pital je polar, na kaj je Peska tak govoril: »nikaj je njih në briga; ja sem gazda, i imam jušša polara kontrolërati.« Ali polar je nazaj govoril: »Mene naj në kontrolërati, jer bude hudo, nek pomëtaju pred svoje hiže, jega kaj!« Rëč je na rëč došlo, med kaj je Njul polar zgubil svoju trëznu pamet, naprë je vzal pištolu i trikrat je na Peska Jozefa strelil; dvë kuglje su se u prse zavrtlele i smirno rano zrokuvale. Nesretni clovek je omedleno skupa opal, i iz njegve rane je krv s curela. Njul je samo vezda se zbudil, kakvoga velikoga grëha je on napravil. Në je dugo premisljaval. Pogleknul se je i pištolu k gutu obrnul i strelil. Kuglja je nutar letela u moždane i od glave odzaj je vandošla, za pet minute je Njul mrtev bil. Potlam su ljudi došli na lice mesto, i tamo su našli umirućega i mrtvoga cloveka jeden poleg drugoga, nutar su nje spravili, i krvavoga dogodajja javili su pri oblasti. Pëskaov položaj je pogibeljni.

— **Novi sombatheljski biskup.** Takvi glas se čuje, da za sombatheljskoga biskupa bude grof Mikeš Janoš šekeljdarvarheljski podjašprist-plebanoš imenovan, i to još u tekućem mesecu, tak da u novembar mesecu bude novi biskup već u Sombathely došel.

— **Orsački sejem.** U Alšolendva varašu tekućeg meseca 28-ga dana (subota) se bude orsački sejam držal.

— **Božji blagoslov.** Summer Franciška 30 godišnja ližna služkinja je u Sombathelju najedenkrat tri dëte rodila. Sva tri deca su već umrli. Ali mati se dostig dobro čuti.

— **Kolera.** Tak u glavnim varašu, kak na Ujpeštu je kolera na čistoma prestala. Od septembar 21-ga dana je nitko ne zbetežal, dakle već nemoremo se bojati od te hude kuge.

— **Katastrofa.** Septembar 29-ga odvečer se je strašna katastrofa pripetila u Salafő (Zalavarmegjija) občini, gde je on dan odvečer veliki viher hodil ober občine i strëla je tri persone zatukla, a četiri tak pogibeljno oranila, da vezda med život i smrt stojuju. Pata Janoš salafőiški gazda je u petek odvečer svojom familijom pri stolu sedel i večerjal. I gosta je imel gazda. Med večerjom je došel veliki viher s grmljavicom i strëlom. Okoli devete ure je strëla nutar vudrila u stan i rano pri stolu sedeće je dostigla. Pata Janoš i njegovu suprugu, Lu-

goši Lidu i Németh Jozsefu je s takvom jakostjuma dostigla stréla, kaj su svi tri doli opali iz stolca, i odmah su umrli. Pri stolu su još četiri sedeli, koji su takodje zgrabili njihova samosvesta, i svi su teške goreće rane trpele. Ranjenike su u Mura-sombat, vu špital spravili, gde još uvijek u samosvjestu ležuju.

— **Streljeni poljodjelavec.** U Alsolendvaiskim kotaru, vu Dobraföld gorici su septembar 29-ga dan mrtvoga našli Zoldoš Janoš magjarsföldskoga, dobrostojećega gazda. Zoldoš je netko odzjz strelil, i to mu je smrt zrokuval. Više né moći od toga znati.

— **Umorstvo u krčmi.** U minučem mesec 24-ga dana odvečer se je u Žizeksers občini vu Čuric Ivan krčmi umorstvo pripetilo. On dan odvečer je plesna zabava bila u krčmi. Tamo je bil med zabavljenikim i Perša Andraš 22 godišnji lüskerserski dečko, koj je s jednom žizekserskom devojkum se zabavljal, Kostric Jožel žizekserski stolar dečko, koj je devojki kurizéral, je na to ljubomoren bil, i glasa je dal Perša Andraš, ako ne bude svojemu kurizéranju konca delal, ne bude mu dobro. Perša je na to né čudaj dal, a momak pak je obećanje držal. Kada je Perša van isel iz krčme na dvor, Kostric je za njega se žuril, i tam na dvoru ga je na smrt vpičil. Nesrećni mladi dečko je odmah umrl. Kostric su žandari prijeli, i njega u Alsolendva vu tamnicu odegnali.

— **Samoubojstvo.** Tekućeg meseca 9-ga dana okoli polnoći je jedna 20—22 godišnja gospodjica u Budapeštu, na Rakociputu nalazeći Orient-svratištu došla i sobu prosila. Povedala je tamošnjim, da je vezda dolazila iz Berlina, i svojom priljagu je na kolodvoru ostavila. Samo jedan pušel cvétlje je imala u ruki. U nedelju posle podne okoli pete ure se je ova gospodjica u svratištu na srce strelila, i odmah umrla. Jednoga lista je nazaj ostavila, u kojim piše, da nek metneju cvétlje u raku, kada ju zapokaju. Samoubojnicu se je za Kerestéssy Kornélia pisala, nego redari tak mislijo, da je to né bilo njezino pravo ime.

— **Rat.** Med taljane i turčine još uvijek traja rat u Tripolisu. Tekućeg meseca 6-ga dana v noći ob 10. uri je veliki boj bil polag Tripolisa, u kojim su od taljanske strane i ladjaštuki delo imeli. Taljani su već i Tobruk zvanoga pristaništa za svoj stran vzeli, i tamo taljansku zastavu vantaknuli. Med taljanske soldate je i kolera nastala, i do vezda su već stodvajsti soldati u koleri umrli.

— **Šprih je dražeši.** Od olovšpriha cenu su fabriki na sto kilogramme s 2 kurunom gorizdignuli. Tomu se vadasi brščas ne veseluju. Ako je šprih dražeši, brščas budu i zajci, srne, jeleni vekušu cenu imeli.

— **Politički pregled.** Orsački zastupniki su tekućeg meseca 9-ga dana opet skupa došli u orsački hiži, i tamo sednicu držali. Obstrukcija još uvijek traja, opozicija ne dopusti kormanu nikakvu delo. Kaj će donesti budućnosti, to još vezda né moći znati. Hédevary grof ministarpredsednik ne ima kuraža nikvo takvo delo napraviti, od česa bi mogla obstrukcija ostati. Tak se čuje, da brščas Lukač finacministar bude prek vzel vodjenje od kormana. Grof Tisa Istvan bude oktober mesec 19-ga dana u Arad putuval, i tamo pred svoje zbirace govora držal od vezdašnjoga političkoga stališa. Od Tisaovoga govora političari čudaj čekajo.

— **Doliopadjeni zvon.** U Sofiji (Bul-

garia) sada zidjeju Sv. Šandor cirkvu. U minučem dneve je iz ove cirkve jeden zvon doliopal i tri muže zaklal.

— **Samoubojni obrtnikomak.** Vu Budapeštu u Hajnal-ulici pod 6. brojom stojeći hiži se je u minučem pondelek odvečer Mater Antal 20 godišnji obrtnikomak u glavu strelil i odmah umrl. Njevomu činu zroka nepoznaju.

— **Drzoviti lupez.** U Marošvarhelju u minučem nedelju odvečer jeden, na gospodski opravljjeni mladi človek je na Péterfi Linu jurišal, med oči je praba hitil i vkral je od nje ručnotorbu, u kojim je tristo kurun bil. Činacec je izniknul. Redari ga sada iščeju.

— **Izpred dragoče u smrt.** Akert Ferenc tridesti godišnji bečki kelner iz samoubojstvo se je višekrat na sebe strelil. Sit života su još mogli izplivati. To je valuvl, da za radi dragoče je hotel samoubojnik postati.

— **Nesreća.** U minučem pondelek vu Budapeštu su posle podne ob pol tretji uri zvali branitelje u Višegrad- ulica 107. brojnu hižu, gde je Klekner Ilona 18 godišnja činovnica na sebe hitila šnelsidera. Devojka je smrtne goreće rane trpela i branitelji su nju u Rokus-špital odnesli. Braniteljičnici su u prvu pomaganje podvurili ova devojke kućegazdaricu, Esleñju Janoška suprugu, je med gasenjem oranila.

— **Jeden učitelj, koj je dvé godine né dobil svoju plaču.** Žalostnoga podneska je nutar dal Potše Gabor felsőtopaiski učitelj k biharvarmegjeiskomu podžupenskomu uredu. U pismi poveda, da niti u 1910, niti pako u 1911. godinu je né dobil svoju učiteljsku plaču. Njevga plača, koju bi morali od stanovnike nutarirati, je jezerosedemstoosedeset kurun. Kak učitelj veli, već je jenkrat bil vu ovim delu pri kotarskomu sudcu u Magjarsčéke, ali ov mu je toga odgovora dal, da zabavadu prosinikaj né moći u ovi deli napraviti. (No, to je bormeš žalostni odgovor od gospona sudca. Kaj bi on napravil, ako nebi dobil plaču? Brščas iz celoga orsaga bi eksekutore ta poslal na varmegjiju, i bi pogutili dal one, koji bi njevgo plaču né vansplitali.) Vezda je ov nesrećni učitelj k varmegjiji dal molbenicu, mortig tam bolše srce kuca za siromaškoga človeka. Žalostni dogodjaj je to, vidi se iz toga, da u našim orsagu na neštera mestah nikak né hoćeju spoznati onu veliko i hasnovito delo, kaj učitelj u školi napravi.

— **Lukač Laslo pri kralju.** Lukač Laslo finacministar je tekućeg meseca 6-ga dana posle podne u Beč putuval, i drugi dan pri kralju na audienciji bil. Kaj je ministar na izpitavanju kralju govovil, to novine ne pišeju. Brščas i vezdašnja politika je na red došla.

— **Kapelan, kakti buntovnik.** Njitraiski sudbeni stol je Fridrichovsky Istvan nagjboššanjškoga kapelana na osem dnevu tamnicu odsudil, jer u tamošnji krčmi, kada su učitelji polag glasbe Himmusa pjevali, ov kapelan je pred sebe vanpljunul, na znamenje tomu, da nikak se mu ne vidi magjarski Himnu i Hej, Slovane! panslav popěvku je hapil pevati. Né na 8 dnevu tamnicu je vrēden ov kapelan, nego bi ga morali u ulje kuhati, ali pak na galge vleči takvoga svećenika, koj u naši domovini kakti buntovnik živi!

— **Posvadila se je s roditelji.** U minučem sabotu je u Budapeštu iz Lanc-

mosta u Dunaj skočila Panier Mariška, koja je u Franklin trgovini bila namešćena. On dan v jutro se je s roditelji posvadila i samoubojnicu je hotela biti. U Dunaj je skočila, nego brodari su za nju veslali i iz vode vanbrani.

— **Vužgani melin.** U Kiskunféleg-laza varašu se je tekućeg meseca 6-ga dana odvečer tamošnji Kraus-zvani melin vužgal i na čistoma zgorel. U melinu su on dan prvič hapili delati i čudaj zito je bilo skupaspravljeno. Brščas, da je netko melina vužgal. Kvar je 250 jezer kurun, ali to je osjeguravano bilo.

— **Poplava.** U Ameriki, vu Visceunsin državi je tak velika poplava bila, da su se sto občine unistile. Četerdeset peršoni su si života zgrabili. Kvar na više milijune šarcaju.

— **Glavnarazprava.** Tekućeg meseca 24-ga dana budu u Miškoctu, na sudbenim stolu glavnarazpravu držali ober ona u morstvo, kaj je Regula Ede odelěnski kryn- nik delal augustuš 5-ga dana v noći, kada je tamošnjega krcmaru Crisler Henrika, njevga suprugu i Ceisler Gizelu umrl, i 200 kurune vkral. Prisežni-sud bude brščas Regula Edeja na smrt sudil, i onda će opet Béli Mihaly orsački vpešač delo imeti. Regula Edeja bude dr. Lengyel Zoltan orsački zastupnik, fiskaliuš branil.

— **Samoubojni činovnik.** Čukor Géza 18 godišnji privatnacministik se je u Budapeštu vu Varosligetu na sebe strelil. Pogibeljnemi ranemi su ga u Rokus-špital odnesli branitelji. Zrok čina je nepoznat.

— **Samoubojstvo na materin grob.** U Hajdudorogu se je Dr. Kováč Istvan fiskaliuš kandidat, Kováč Istvan prebogotoga vlastelina sin, na svoji materin grob na smrt strelil. Nesrećni mladi človek je jako očutljivi človek bil. Z velikom marljivostjuma se je vučil, i svoje izpite je srećno napravil, iiliti doil del. Vezda je jako žalosten bil. Oktober 6-ga dana u noći se je jos veselo zabavljal u tamošnji gostioni i v jutro je odonut otišel, ali se je né dimo spravljaj, nego je jednako na grobje isel, i tamo na materin grob dvakrat na sebe strelil. Pucanji su smrti bili. Drugi dan ga je od grobje pazitelj našel. Nesrećnoga mladencu su s velikom sućutom zakopali.

— **Lupezstvo na vlaku.** U Lodzu su pet razbojniki na jednoga vlaka jurišali i od željezničke osoblje vkrajvzeli od peneznoga vaggona kluča i 11 jezer osesmo tubele vkrali. Onda su iz vlaka doliskočili i izniknuli. Ruski redari i detektivni sada svigdi iščeju te nepoznate razbojnike.

— **Nevjerna supruga.** U Koložvaru je Vlad Šebastian planijski pastir svoji nevjerni supruzi oči van vpičil, a onda pak se je obesil. Susedi su samo drugi dan spazili mrtvoga pastira, i umirajuću suprugu. Žena je jako nevjerna bila, i zato je suprug njoj oči vanvpičil, a sebi pak života vkrejhitil.

Szivarkapapir és szivarkahüvely
ABADIE
PARIS
Minden tözsdében kapható

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 50 —
Rozs	Hrz	16 60 —
Árpa	Ječmen	16 80 —
Zab	Zob	16 60 —
Kukoricza	Kuruza suha	14 00 —
Féher bab új	Grah bel	28 20 —
Sárga bab	zuti	29 40 —
Vegyes bab	z. zméšan	27 80 —
Kendermag	Konopljenoseme	22 80 —
Lenmag	Len	30 00 —
Tökmag	Košice	28 40 —
Bükköny	Grahorka	18 00 —

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fém tisztítószeré

A hölgyek tudják legjobban m y fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, f-s és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcából tiszta sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért vagy gondot fordítanak az arcból ápolás-ára, a szépség fenntartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

MARGIT- CRÊME

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után biztosan eltávolít a kútöseket, pattanásokat, miteszt, szepilkét, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crème teljesen ártalmatlan, pártatlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.

Készíti és postán küldi:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Csáktornya: PETHŐ JENŐ gyógyszerárban.

2907/1k.911. I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbírósa közhirre teszi, hogy Dr. Kovács Lipót csáktornyai ügyvéd által képviselt Pergár József és Pergár Regina drávavásárhelyi lakos végrehajthatóknak Szencsár Mária frj. Pergár Ferenczné drávavásárhelyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 500 kor. tőke és jár. iránti ügyében az árverés az 1881. LX. t. cikk 144 és 146 §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 500 K tőke, 53 K 90 f. per 18 K végrehajtás kérelmi, 23 K árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírósa területéhez tartozó s a drávavásárhelyi 148 számú telekkönyvben 131 hrz sz végrehajtást szenvedett illető egész ingatlan 409 kor. a drávavásárhelyi 148 sz tkvben 2159 hrz sz végrehajtást szenvedett illető egész ingatlan 20 kor. az u ottani 148 sz tkvben 1914/a hrz sz végrehajtást szenvedett illető egész ingatlan 167 kor. az u ottani 170 sz tkvben 3 sor alatti erdőilletőségéből végrehajtást szenvedett illető 2/3 ed rész 40 kor. az u o. 1852 számú telekkönyvben 1339/2/2 hrz sz ugyanazt illető 1/2 ed rész 86 kor. becsáron.

1911. évi október hó 28-án délelőtti 10 órakor

Drávavásárhelyi községházánál Dr. Kovács Lipót csáktornyai felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek felénél a 131. hrz sz ingatlan 2/3-nál alacsonyabb áron pedig a többi ingatlan el nem adható.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképpen papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 40 kor. 09 fill. 2 kor. 16 kor. 70 fill. 4 K 8 kor. 60 fillért.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részben, mégpedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverési naplótól számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Csáktornya, 1911. augusztus 4. 682

KÖHÖGÉS

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sokhasznótalan utánzata van

1 doboz ára 60 fillér! :: Mindenütt kapható!
Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Kiadó lakás.

Csáktornyan a Kisfaludy-utca 6 szám alatti házban egy 4 szoba, konyha stb. mellékhelyiségekből álló lakás, f. évi november hó 1-től kiadó. Ezen ház úgyszintén egy jó karban levő szép szőlőbirtok eladó.

Bővebbet Blau Sándornál Csáktornya

Uj üzletem sürgős átvétele miatt jóhírnevű, kitűnő forgalmu
fűszer,- csemege- és festékkereskedésemet
azonnal eladom.

Az árúkézlet és leltár átvételéhez szükséges összeg 5000 K.

HERZER MÓR
Varaždin, Dráva-utca 9.

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongorait és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

	Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb	
	harmoniumok 150 " "	
	czimbalom . . 100 " "	

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: Régieket átcerél újra :
Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényel, oszúznál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatosaak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doboza van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 140 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, **Prágában**, Elisabethstrasse 5 neu.

**Csak Animo
pezsgőt igyunk!**

Kellemes üdítő ital!
Hazai gyártmány!

A Budapesti Helytörténelmi Ipartestület védnöksége alatt álló
BUTORCSARNOK
és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butor-
vásárló közönség figyelmét, a VIII., József-körút 28. (Békkocsis-utca sarok),
valamint IV. ker. Ferenciek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota) újonnan
átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfino-
mabb kivitelű, művészek által tervezett szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,
-- minden darab jótállás mellett adatik el. --

Az előhaladott idény miatt

ajánlom dúsan felszerelt raktáromat női konfectióban, a leg-
újabb, sikkes kivitelben. Homes pons és angol double
modellek. Gyermekek felöltők és kabátok 10 koronától feljebb.
Nagy választékban kész férfiöltönyök, felöltők, raglanok,
körgallérok, gyermekruhák, a legújabb divat szerint igen szolid
kivitelben. - Városi bundák, kocsibundák, prémkabátok
kitünő olesó minőségben.

! Nincs vételkényszer!

Aki jól és olesón akar vásárolni - győződjék meg személyesen.

Koloman A. Sparing.
Varazdin, Ferenc József-ter.

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos ve-
gyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatór“

szobrász- és építőművészek által tervezett
kész művészi sírmelekek állandó kiállítása
Budapest, VIII., Köztemető-út 4 szám.
Telefon 91-76. Iroda.
BLUM LAJOS sírkőraktárában.

Fiatal rőfös segéd

azonnali belépésre
kerestetik. Ajánlatok

Fudis Gyula SLATINA (Slavonia)

:: intézendők ::

Butor

legjobb minőségben és a
leolcsóbb árban

CSAK

Schwarz Lipótnál
kapható Varazsdon.

Pokućtva

u najbolji kakvoći i u
najfalešoj ciěni

SAMO PRI

Schwarz Lipotu
se može dobiti u Varazdinu.